

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e

Az ügy száma: Gfv.VII.30.321/2018/11.

A tanács tagjai: Farkas Attila a tanács elnöke
 . Gáspár Mónika előadó bíró
 . Csőke Andrea bíró

A felpéres:

A felperes képviselője: Balogh-B.Szabó-Jean-Zalavári és Társai Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Jean Kornél ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: Sipos és Moskovits Ügyvédi Iroda ügyintéző: Dévényiné dr. Bertók Katalin ügyvéd

A per tárgya: kölcsön visszafizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:
Fővárosi Törvényszék 67.Pf.631.734/2017/6. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma:
Pesti Központi Kerületi Bíróság 6.P.302.857/2013/9. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelemmel támadott részében hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 127.000 (százhuszonhétezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy az alperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 426.700 (négy száz huszonhatezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes 2007. november 9-i kölcsönkérelme alapján közte és a felperes (korábbi cégneve: S Zrt.) között 2007. november 10-én gépjármű megvásárlásának finanszírozására CHF alapú fogyasztási kölcsönszerződés jött létre, amelyben a felperes 3.760.000 Ft kölcsön folyósítását vállalta az alperes részére. A szerződés tartalmazta a kölcsön összegét (3.760.000 Ft), futamidejét (120 hónap), az éves kamatláb mértékét (6,35%), a teljes hiteldíjmutatót (6,68%). A felek a szerződés biztosítékként kötött opciós adásvételi szerződéssel vételi jogot alapítottak a felperes javára.
- [2] A kölcsönszerződést a felperes képviselőjében meghatalmazással rendelkező ügynöke írta alá.
- [3] A kölcsönszerződés 1. számú módosítása megjelölésű iratban a felek abban állapodtak meg, hogy az alperes a törlesztőrészek után kalkulált devizaárfolyam korrekcióját a futamidő végén egyösszegben teljesíti, a havonta számított devizaárfolyam-korrekciók összege a futamidő végéig összeadódik.
- [4] A finanszírozott gépjármű ingó végrehajtási árverés keretében értékesítésre került, a felperes a kölcsönszerződést azonnal hatállyal felmondta, az alperes tartozását 4.285.243 Ft összegben lejárttá és esedékessé tette.
- [5] Az alperesnek 2011. május 10-ig 4.268.703 Ft tőke és 16.540 Ft késedelmi kamattartozása állt elő.
- [6] A felperes a külön törvényen alapuló elszámolási kötelezettségének a kölcsönszerződéssel összefüggésben eleget tett, a tisztességtelen szerződéses feltételek alkalmazásával felszámított tételt 18.272 Ft-ban mutatta ki.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [7] A felperes keresetében elsődlegesen 4.285.243 Ft, másodlagosan 4.763.492 Ft és járulékai megfizetésében kérte az alperes marasztalását a felmondással megszűnt kölcsönszerződés alapján.
- [8] Az alperes ellenkérelme a kölcsönszerződés érvénytelensége miatt a kereset elutasítására irányult.

Az első- és a másodfokú határozat

- [9] Az elsőfokú bíróság ítéletében az elsődleges kereseti kérelem szerint kötelezte az alperest 4.285.243 Ft és járulékai megfizetésére.
- [10] Határozata indokolásában rögzítette a bíróság a felek közti kölcsönszerződés érvényes létrejöttét illetően, hogy a szerződés a felperes képviselőjében eljáró ügynök és az alperes aláírásának teljesülésével írásban, az okiratban rögzített tartalommal létrejött a felek között, sem színlelt, sem jóerkölcsbe ütköző jellege nem volt megállapítható.
- [11] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, az alperes marasztalását 4.266.971 Ft tőkére leszállította, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [12] A jogerős ítélet indokolása szerint megállapította a másodfokú bíróság, hogy megalapozottan mellőzte az elsőfokú bíróság a tárgyalás berekesztését követően előterjesztett érvénytelenségi kifogást, az abban újonnan megjelölt érvénytelenségi okok vizsgálatát. A másodfokú eljárásban a fellebbezés kiegészítésben foglalt új tényállítások és bizonyítási indítványok figyelembevételét a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 235. § (1) bekezdése zárta ki. Rámutatott a törvényszék a 2/2010. (VI. 28.) PK vélemény 4. a) pontja alapján, hogy bíróságnak hivatalból kizárólag a rendelkezésre álló bizonyítási anyag alapján tényként egyértelműen megállapítható, nyilvánvaló semmisséget kell észlelnie, e kötelezettsége másodfokú bíróságnak akkor áll fenn, amennyiben az elsőfokú eljárás adataiból a semmisségi ok egyértelműen megállapítható. A fellebbező fél által előadott új tény vagy új bizonyíték értékelésével akkor van helye a semmisség megállapításának másodfokú eljárásban, amennyiben teljesülnek egyúttal az rPp. 235. § (1) bekezdésében meghatározott feltételek. Minderre figyelemmel adott ügyben nem volt a másodfokú eljárásban hivatalból észlelhető további érvénytelenségi ok.
- [13] Az elsőfokú bíróság az előtte folyamatban volt eljárásában megjelölt érvénytelenségi hivatkozásokat a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban:

rHpt.) 3. számú melléklet 1. pont (2) bekezdése, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 219. § (1) bekezdése, 474. § (1), (3) bekezdései, az rPp. 196. § (1) bekezdése, az rPtk. 205/A. § (1) bekezdése, 205/B. § (1) bekezdése szerint teljeskörűen vizsgálta, ítéletének indokolásával a másodfokú bíróság egyetértett.

- [14] Az 1/2016. PJE jogegységi határozat, a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: DH1. tv.), valamint a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2. tv.) rendelkezései alapján utalt arra is a másodfokú bíróság, hogy a jogalkotó utólag kiküszöbölte a kétnemű árfolyamok alkalmazására, valamint az egyoldalú kamatemelés jogára vonatkozó szerződéses feltételek tisztességtelenségét, emiatt irányadó volt az rPtk. 209. § (6) bekezdése. A devizaalapú fogyasztási- és lakossági kölcsönszerződések érvényességi feltételeként megkívánt tartalmi elemeket az rHpt. 213. § (1) bekezdés a) és e) pontja alapján a kölcsönszerződés tárgya, a törlesztőrészletek száma, összege, a törlesztés időpontjának meghatározása tekintetében a megjelölt további jogszabályi rendelkezésekkel együtt kellett értékelni. Az árfolyamrés alkalmazása, valamint az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő feltételek vonatkozásában nem hivatkozhatott az alperes az rHpt. 213. § c) és d) pontja szerinti érvénytelenségre.
- [15] A felperes kereseti igénye összecszerúségét a DH1., DH2. tv.-ekben előírt, felülvizsgálatnak minősülő elszámolás eredményeként a másodfokú eljárásban 18.272 Ft-tal leszállította, módosított keresete szerint döntött a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásáról.

Felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [16] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását kérte.
- [17] Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet az rPtk. 522. § (1) bekezdésébe, 523. § (1) bekezdésébe, az rHpt. 77. § (2) bekezdésébe, az rPtk. 200. § (2) bekezdésébe, 217. § (1) bekezdésébe ütköző módon jogszabálysértő.
- [18] Állította, hogy a felperes jogelődjével nem kötött írásbafoglalt kölcsönszerződést. A kölcsön folyósítására a 2007. november 9-i finanszírozási ajánlat és kölcsönkérelem, adatlap, továbbá a törlesztési táblázat, az opciós adásvételi szerződés és az 1. számú szerződésmódosítás alapján került sor. Kiemelte a megjelölt iratokból, hogy a finanszírozási ajánlaton az alperes aláírása szerződő félként nem szerepel, a dokumentum az alperest érdeklődőként jelöli meg, a kölcsönkérelem nem tartalmazza a hitelintézet vagy megbízottja aláírását. Az adatlap és a törlesztési táblázat a szerződés mellékletét kellett képezze, kölcsönszerződés azonban nem készült. Az opciós adásvételi szerződés nem minősül kölcsönszerződésnek, a szerződésmódosítás értelmezhetetlen létre nem jött szerződés esetén. Az írásbeliség hiánya miatt a kölcsönszerződés jogszabályba ütközik, amelynek a semmisség a következménye. Az ügyben eljáró bíróságoknak hivatalból kellett vizsgálnia, hogy a felek között írásban létrejött-e kölcsönszerződés. A semmisségi ok nyilvánvalónak minősült az eljárás adatai alapján, ezért a 2/2010. (VI. 28.) PK vélemény 4. a) és b) pontja voltak irányadóak a bíróságok eljárására.
- [19] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban fenntartására irányult.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [20] A Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem találta jogszabálysértőnek.
- [21] Előrebocsátja a Kúria, hogy a felülvizsgálati eljárás lényegéből következően felülbírálati jogkörét - az adott ügyben nem irányadó, három kivételtől eltekintve - a felülvizsgálati kérelem korlátján belül,

a hatvannapos határidőben érkezett perorvoslati kérelemben megjelölt jogszabálysértések vizsgálatával gyakorolhatja. A felülvizsgálati kérelem kötelező, egymással szoros perjogi és logikai kapcsolatban álló tartalmi elemei - funkciójukból fakadóan - meghatározzák egyben a felülvizsgálati eljárás tartalmi és jogi kereteit is [rPp. 275. § (2) bekezdés, 272. § (1) és (2) bekezdés. 1/2016. (II.15.) PK vélemény].

- [22] Az alperes írásban a törvényes határidőben előterjesztett felülvizsgálati kérelmét két jogszabálysértésre alapította: egyrészt arra hivatkozott, hogy a felek közti kölcsönszerződés az írásbafoglalás elmaradása miatt semmis, állította továbbá, hogy az előzőek szerint megjelölt semmisségi okot az ügyben eljáró bíróságok nem észlelték hivatalból.
- [23] Az alperes részéről utóbb, a felülvizsgálati ügy tárgyalásán előterjesztett további érvelés arra vonatkozóan, hogy a perbeli kölcsönszerződés az rHpt. szerint kötelező tartalmi elemek mindegyikével nem rendelkezik, az eredeti felülvizsgálati kérelmében megjelölttől eltérő, új semmisségi okra történő hivatkozásnak minősül, amellyel a határidőben benyújtott felülvizsgálati kérelem nem volt kiegészíthető. A perorvoslati eljárás előzőekben részletezett korlátai miatt a felülvizsgálati kérelem benyújtására szabott határidőn túl előadott további jogszabálysértés nem volt figyelembe vehető a felülvizsgálati eljárásban.
- [24] Az ügy érdemét tekintve megállapította a Kúria, hogy az ügyben eljáró bíróságok jogszabálysértés nélkül következtettek a felek közti kölcsönszerződés érvényes létrejöttére a csatolt iratokban rögzített tartalommal. Az elsőfokú eljárásban rendelkezésre bocsátott iratokból - idetartozott a 2007. november 10-én kelt, FH2007/06737 szerződésszámmal jelölt, mindkét fél részéről aláírt kölcsönszerződés és üzletszabályzat, az annak mellékletévé tett iratok (adatlapok, törlesztési táblázat) - megállapítható: a peres felek a köztük valamennyi lényeges kérdésre kiterjedően létrejött kölcsönszerződést [rPtk. 523. §, 218. § (1) bekezdés] írásbafoglaltan kötötték meg. Megalapozatlanul hivatkozott az alperes a kölcsönszerződés semmisségére az rPtk. 217. § (1) bekezdése alapján, az rHpt. 77. § (2) bekezdésében előírt alaktság megsértése miatt, továbbá a semmisségi ok hivatalbóli észlelésének szükségességére, illetve elmaradására.
- [25] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelemmel támadott részében az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [26] Az eredménytelen felülvizsgálati kérelem alapján az alperes köteles megfizetni a felperes ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költségét az rPp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése szerint. Az ügyvédi munkadíj összegét a Kúria a kifejtett ügyvédi tevékenység mérlegelésével a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései, 4/A. § (1) bekezdése alapján határozta meg. Az alperes személyes költségmentessége folytán lenem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése, 14. §-a szerint az állam viseli.
- [27] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet az rPp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2019. május 21.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Gáspár Mónika s.k. előadó bíró, Dr. Csőke Andrea s.k. bíró

A kiadvány hitelül: